

підготовки студентів, покращується якість знань, розвивається логічне, аналітичне і системне мислення, що важливо для формування сучасного лікаря.

Список літератури

1. Андрейчин М. А. Сучасні підходи до навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, Н.В. Копча // Медична освіта. – 2000. – №3. – С.21-24.
2. Волосовець О. П. Питання якості освіти у контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій медичній школі // Медична освіта. – 2005. – №2. – С.12-16.
3. Краюшкин А. И. Обучающие и контролирующие компьютерные программы как средство оптимизации учебного процесса на кафедре анатомии человека / А.И. Краюшкин, Л.И. Александрова, Н.И. Гончаров // Вестник Волгоградской медицинской академии. – 1997. – Т. 52, №2. – С.187-188.
4. Мисула І. Р. Лекція на теоретичній кафедрі / І.Р. Мисула, В.В. Файфура, Я.І. Гонський [та ін.] // Медична освіта. – 2001. – №3. – С.24-30.
5. Москаленко В. Ф. Медична освіта в Україні та Болонський процес: реальність та шляхи приєднання до Європейського освітнього і наукового простору / В.Ф. Москаленко // Журнал Академії медичних наук України. – 2005. – №1. – С. 36-45.

Реферати

ЭФФЕКТИВНОСТЬ МЕЖДУПРЕДМЕТНОЙ ИНТЕГРАЦИИ ПРИ ИЗУЧЕНИИ АНАТОМИИ ЧЕЛОВЕКА

Попадинец О. Г.

Междупредметная интеграция медицинских дисциплин в современных условиях систематизирует знания, навыки, умения; помогает лучше узнать факты, явления и процессы, способствует осознанию необходимости знаний с того или иного учебного курса. Внедрение «кейс»-метода позволяет выработать у студентов умение использовать знания с разных учебных дисциплин в нестандартных ситуациях, помогает логически мыслить при решении проблемных заданий. Проанализирована эффективность применения знаний с латинского и английского языков на занятиях с анатомии человека и наоборот.

Ключевые слова: анатомия человека, междупредметная интеграция.

Стаття надійшла 2.10.2014 р.

EFFICACY OF INTERDISCIPLINARY INTEGRATION IN STUDY OF HUMAN ANATOMY

Popadynets O. H.

Interdisciplinary integration of medical disciplines in today's conditions organizes knowledge, skills, abilities; helps to understand better the facts, phenomena and processes, promotes awareness of knowledge necessity of a particular educational course. Applying the "case"- method allows to develop the ability to use knowledge of different disciplines in unusual situations, helps to think logically when solving tasks in the students. The effectiveness of the application of Latin and English knowledge during the lessons on Human Anatomy and vice versa was analyzed.

Key words: Human Anatomy, interdisciplinary integration.

УДК 316.4.063.3+378.147+37.011.32

О. Г. Попадинец

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ

КОНСУЛЬТАЦІЯ – АКТИВНА ФОРМА ВИВЧЕННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

На кафедрі анатомії людини впроваджено підходи до організаційно-методичного забезпечення навчального процесу з використанням педагогічних прийомів, кінцевою метою яких є сформувати стійку свідому мотивацію на вивчення не тільки програмного матеріалу, але й додаткового, прищепити інтерес до анатомії і медицини в цілому. Така форма зводить до мінімуму можливість отримання позитивної оцінки знань студентами, які звикли займатись не систематично, а від випадку до випадку, і підвищує міру їх відповідальності. Працювати в такому режимі доволі складно і потребує великої затрати часу, але результати обнадіюють.

Ключові слова: анатомія людини, організаційно-методичне забезпечення.

Форми організації процесу навчання розкриваються через способи взаємодії педагога зі студентами, під час розв'язання дидактичних завдань. Вони виявляються за допомогою різних шляхів керування діяльністю, спілкуванням, відносинами. У них реалізується зміст освіти, освітні технології, стилі, методи й засоби навчання [1, 6]. Залежно від мети, форми організації навчального процесу класифікують на лекції, практичні, семінарські, лабораторні, лабораторно-практичні заняття; самостійну роботу студентів; експедиції, екскурсії, навчальні конференції; консультації; індивідуальні заняття; навчально-виробничу практику; курсові, дипломні, магістерські роботи; різновиди контролю, оцінювання та обліку знань, умінь і навичок студентів (колоквіуми, заліки, іспити, захист курсових, дипломних і магістерських робіт); організацію науково-дослідної роботи студентів (науково-дослідні гуртки, проблемні групи, об'єднання, школи, студентські наукові товариства) [2, 4].

Основна частина. Консультації, як форми організації навчального процесу, належить особливе місце у структурі навчального процесу у вищій школі. Потреба в консультуванні студентів виникає з різних причин. Нерідко вони зустрічаються з певними труднощами під час самостійного опрацювання навчального матеріалу або виконання завдання [5, 7]. Протягом консультації студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їхнього практичного застосування [3]. Хоча досвід підтверджує, що доцільніше не давати готову відповідь, а спрямовувати пізнавальну діяльність студентів так, щоб вони самостійно зрозуміли питання, розв'язали складне завдання, збагнули суть матеріалу, що вивчається [3, 7].

Кафедра анатомії людини проводить поточні, передмодульні та консультації до «Крок 1». Проводять навчальну консультацію у формі співбесіди індивідуально чи з групами у позанавчальний час за певним графіком або, у разі потреби – після вивчення розділу програми, у процесі вивчення і особливо під час підготовки до підсумкових модульних занять чи «Крок-1».

Групові консультації проводяться: а) при необхідності детально проаналізувати питання, які були недостатньо висвітлені в лекціях або на семінарсько-практичних заняттях; б) з метою допомоги студентам у самостійній роботі, при підготовці до практичних робіт, написанні реферату, самостійної позааудиторної роботи, підготовки до змістового модульного контролю чи підсумкового модульного контролю, у процесі виконання практичних навичок (препарування).

Оскільки обсяг навчальної інформації збільшується, а аудиторний час або містить ту саму кількість годин, або скорочується, виникає необхідність індивідуального й групового консультування студентів для кращого засвоєння ними нових знань і вироблення навичок культури навчальної праці. Складні, комплексні теми з окремих розділів анатомії людини іноді потребують і додаткових поточних консультацій, які оснащені муляжами, вологими препаратами та значною кількістю таблиць і схем.

Специфіка консультацій, як правило, полягає у добровільному відвідуванні їх студентами. Це також є формою особистого спілкування студента з викладачем. Оскільки час консультації обмежений, запитання викладачу мають бути чітко сформульовані з питань, які неналежно висвітлено в доступних студентам джерелах навчальної інформації, опорних питань і питань, що виникли під час самостійної роботи, тощо. Звернемо увагу на особливості методики проведення перед модульних консультацій. Як правило, така консультація складається з двох частин. Першу умовно можна назвати організаційною, а другу – змістовою. Організаційна частина містить наступні моменти: 1) повідомлення про порядок проведення модуля (час, процедуру та форму проведення іспиту: усно, письмово чи за допомогою комп'ютера); 2) рекомендації щодо змісту і форми відповіді; 3) рекомендації щодо процесу конструювання відповіді або вибору відповіді, якщо заплановано тестовий контроль; 4) поради щодо організації самостійної роботи при підготовці до модуля (література, особливо важливі теми, послідовність їх вивчення тощо).

Якщо передмодульна консультація проводиться з першокурсниками, доцільно ознайомити їх з режимом розумової праці у період модульних тижнів. Протягом доби слід працювати 8-9 годин, з перервами на 10-15 хвилин через кожні 1,5-2 години активної роботи, бо групи нейронів, які включені в активну розумову діяльність порівняно швидко втомлюються. Краще готуватись до контрольних заходів в анатомічному залі чи в спеціалізованому навчальному кабінеті, де відсутні чинники, що відволікають увагу, натомість наявні необхідні муляжі, таблиці. У другій частині консультації слід висвітлити найбільш складні проблеми, відповісти на запитання студентів і пояснити систему оцінювання.

Серед групових консультацій заслуговують на увагу консультації до ліцензованого іспиту «Крок 1», оскільки при їх проведенні здійснюється певний підсумок по курсу анатомії як в цілому, так і в окремих розділах. Такого виду консультація може проводитись по-різному: характеристика та повторення окремих питань, конкретні відповіді на конкретні запитання, робота з унаочненнями (муляжі, таблиці, тощо), обговорення окремих тестових завдань.

Обсяг часу на проведення консультацій у вищих закладах освіти третього і четвертого рівнів акредитації визначається відповідно до «Норм часу для розрахунку і обліку навчальної роботи», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 7 червня 1996 року №195, і відображається у навчальному плані (робочому навчальному плані). Зокрема, на проведення консультацій протягом семестру, що диференціюється в залежності від форм навчання і визначається для академічної групи як частина загального обсягу часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни: 4% – денна (стаціонарна) форма навчання; 8% – вечірня форма навчання; 12% – заочна (дистанційна) форма навчання.

Підсумок

Отже, правильно організована консультація допомагає студентам подолати труднощі, які виникли при самостійному опрацюванні матеріалу. Консультування вельми корисне і для студентів, які успішно навчаються, але мають намір поглибити і розширити знання. Викладач у цьому випадку має порадити, яку наукову літературу слід використовувати, як її краще опрацювати і використати. Достатня кількість консультаційних годин сприяє всебічному, творчому і ефективному вивченню базових морфологічних дисциплін, зокрема, анатомії людини.

Список літератури

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика у вищій школі / Л. В. Артемова // – К.: Академвидав, - 2008. – 304 с.
2. Гура О. І. Вступ до спеціальності. Педагогіка у вищій школі / О.І. Гура // – К.: Академвидав, - 2005. – 340 с.
3. Лозниця В. Форми організації навчання у вищій школі / В. Лозниця // – Психологія і педагогіка. – К.: Психологія і педагогіка, - 2000. – С. 280-298.
4. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посібник / Г.М. Мешко // – К.: Академвидав, - 2010. – 115 с.
5. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі / В.М. Нагаєв // – К.: Академвидав, - 2007. – 13 с.
6. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи / В.Л. Ортинський // – К.: Центр учбової літератури, - 2009. – 472с.
7. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник для студентів вищ. пед. закладів освіти / М. М. Фіцула // – К.: Академвидав, - 2000. – 528 с.

Реферати

КОНСУЛЬТАЦИЯ – АКТИВНАЯ ФОРМА ИЗУЧЕНИЯ АНАТОМИИ ЧЕЛОВЕКА

Попадинец О. Г.

На кафедре анатомии человека внедрены подходы к организационно-методическому обеспечению учебного процесса с использованием педагогических приёмов, конечной целью которых есть формирование стойкой сознательной мотивации на изучение не только программного материала, но и дополнительного, привить интерес к анатомии и медицине в целом. Такая форма минимизирует возможность получения положительной оценки знаний студентами, которые привыкли заниматься несистематически, а от случая к случаю, и повышает меру их ответственности. Работать в таком режиме сложно и требует больших потерь времени, но результаты обнадеживают.

Ключевые слова: анатомия человека, организационно-методическое обеспечение.

CONSULTATION - ACTIVE FORM OF HUMAN ANATOMY STUDY

Popadynets O. H.

At the chair of Human Anatomy the approaches to organizational-methodical methods of the learning process, using teaching methods, whose ultimate goal is to form a stable conscious motivation to study not only the curriculum material, but also additional one, to instill an interest in anatomy and medicine in general, were implemented. Such form minimizes the possibility of a positive assessment of students' knowledge who are not systematically used to study, but from time to time, and increases the extent of their responsibility. Work in this mode is difficult enough and needs a lot of effort, but the results are encouraging.

Key words: Human Anatomy, organizational-methodical support.

Стаття надійшла 9.10.2014 р.

УДК 611.831

Я. А. Тарасенко

В ДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ДО ВИВЧЕННЯ ПЕРИФЕРИЧНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ: ЧЕРЕПНІ НЕРВИ

У вищій школі при усному викладанні навчального матеріалу в основному використовуються словесні методи навчання. Серед них важливе місце займає лекція. Лекційні заняття дають систематизовані основи наукових знань з дисципліни, розкривають стан і перспективи розвитку відповідної галузі науки і техніки, концентрують увагу слухачів на найбільш важких, вузлових питаннях, стимулюють їх активну пізнавальну діяльність і сприяють формуванню творчого мислення. Навіть у вік новітніх інформаційних технологій лекції залишаються однією з провідних форм навчання в медичному вузі. Детальне вивчення анатомії периферичної нервової системи необхідне майбутнім лікарям незалежно від їх спеціалізації.

В лекції представлені особливості топографії черепних нервів, їх розвиток, описані області іннервації та клінічні аспекти уражень окремих нервів.

Ключові слова: периферична нервова система, черепні нерви, лекція.

У вищій школі при усному викладанні навчального матеріалу в основному використовуються словесні методи навчання. Серед них важливе місце займає лекція. Слово «лекція» має латинський корінь «lectio» - читання [4]. Лекційні заняття дають систематизовані основи наукових знань з дисципліни, розкривають стан і перспективи розвитку відповідної галузі науки і техніки, концентрують увагу слухачів на найбільш важких, вузлових питаннях,